

# Konwencje stylistyczne

Wszystko, co spotykamy w utworach literackich – postacie, zdarzenia, miejsca, wypowiedzi – określa się jako świat przedstawiony. Może on być ukazywany w utworze w rozmaity sposób, czyli w różnych konwencjach.

## Konwencja realistyczna

### Realizm

– technika konstruowania w utworze świata przedstawionego, który jest **odzwierciedleniem** (naśladownictwem) **rzeczywistości** znanej z bezpośredniej obserwacji, z doświadczenia. Elementy świata przedstawionego **ukazane są wszechstronnie**, w sposób możliwie pełny i obiektywny. Odbiorca odnosi wrażenie, że świat przedstawiony w dziele realistycznym ma **cechy prawdopodobieństwa**.



Willem Claesz Heda, *Martwa natura*, 1631



## Konwencja groteskowa

### Groteska

– szczególny sposób przedstawiania świata w dziełach literackich, teatralnych, filmowych, plastycznych. Groteskowy **świat** jest **wewnętrznie niespójny, niejednorodny**. Występują w nim obok siebie elementy (postacie, zdarzenia, przedmioty, nastroje) **sprzeczne i kontrastowe**, pochodzące z różnych światów i porządków (np. śmiech i powaga, błazenada i groza, miecz i laptop). Świat groteskowy jest paradoksalny, zdeformowany.



Kadr z filmu *Klątwa królika*, reż. Nick Park, Steve Box, 2005

## Konwencja fantastyczna (baśniowa)

### Fantastyka

– inaczej: **niezwykłość**, **nierealistyczność**, **cudowność** (np. baśniowość). Świat przedstawiony ma **cechy fantastyczne**, jeśli występują w nim zjawiska lub postacie (także przedmioty i inne motywy) **nieznane z codziennej rzeczywistości**, magiczne, nadprzyrodzone, nienaturalne. Gatunkami najczęściej kojarzonymi z fantastyką są mity, legendy i baśnie, powieści fantastyczne.



Kadr z filmu *Hobbit*, reż. Peter Jackson, 2012



© Copyright Wydawnictwo Szkolne Pedagogiczne sp. z o.o., Warszawa 2015  
Zdjęcia: Artur Góral, Michał Kłosa, Łukasz Kozłowski, Michał Kozłowski, Michał Kozłowski, Michał Kozłowski  
Ilustracja: Michał Kozłowski, Michał Kozłowski, Michał Kozłowski, Michał Kozłowski, Michał Kozłowski  
Foto: ZAPPT / Artur Góral, Michał Kłosa, Łukasz Kozłowski, Michał Kozłowski, Michał Kozłowski, Michał Kozłowski